



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conferentiæ Theologico Morales

Compendiosè propositæ ac breviter resolutæ Ad Usum Directorum
Conferentiarum Hebdomadalium ... DD. Parochorum, Curatorum,
Confessariorúmque omnium

Ex Materia De Actibus Humanis Excerptarum

Sargar, Elisaeus

Augustæ Vindelicorum, 1720

Conferentia XLIV. An, & quænam sint alia remedia ad arcendos
sanandósque scrupulos?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41214

CONFERENCE XLIV.

An, & quænam sint alia remedia ad arcendos sanandosque scrupulos?

60. RESOLUTIO I. Cum liquido constet, frequentius scrupulos ex naturali sanguinis, humorumque mala temperie, ortum ducere, scrupulosis sæpe adhibendæ sunt medicinae physicae ad purgandum sanguinem melancholicum.

Ratio est evidens; quia medicinae physicae tenaciores humores dissolvunt, sanguinem reficiunt, cerebrum purgant; adeoque maximum conducunt scrupulis remedium; utpote quibus fundamentum ipsum, cui inferuntur, & esca quâ nutriuntur, subducenda sunt quantocyus.

R. II. Scrupulosus cum scrupuloso non agat familiariter, quantumcunque modestus sit & pius. Contagiosus enim hic morbus est, & ubi materiam invenit impressionis capacem, etiam contactu nocet. Neque enim quemque latet, scabiosam ovem quantocyus ovi sibi simili scabiem affricare; & si conetur cæcus cæcum ducere, ambo facile in foveam cadent: & denique scrupulosi augent mutuos metus mutuis colloquiis, cum timeat ea, quæ timeri videt, & quæ antea timenda esse minime suspicabatur.

61. R. III. Scrupulosus ne quidem secum de scrupulis multum agat, disputet aut deliberet. Hæc enim altera est dæmonis techna, ut scrupulosum hominem dementet facilius, ei solitudinem suadere nititur, & persuadere tandem, ut rebus omnibus, functionibus procul amandatis, multum secum

E

agat,

agat, cogitet, & expendat; tum verò velut agmine facto undique irruunt rationes falsæ, peccatorum adumbratæ species, vani metus; totamque & phantasiâ, & animam simul infestant crudelissimè: itaque scrupulosis otium solitudoque devotanda est studiosissimè, ne mens dum nihil agit, agatur in transversum, atque agat pessimè. Dices, actiones præteritas dum examino, discutere penes me non possum, an blasphemis cogitationibus, aut impuris suggestionibus consenserim, an non consenserim? R. Quod si ex scrupulorum tibi sit materia, & in qua solita pateris animi tormenta, minime tibi illis examinandis esse inhærendum; sed quoties non ita certus es de malitia actionis peractæ, ut juramento affirmare audeas, te peccatum sponte tua & plena libertate commisisse, istud debes statuere, nullam actionis tuæ malitiam voluisse, ac proinde non peccasse. Aut proinde quid Blos. de Consc. n. 20. §. 4. dicat. *Cum scrupulosi non tantum rationem, sed & umbram peccati ita horreant, ut ejus tantum metu vexentur; non est credibile, eos rem expressè ut malam aggressos fuisse, vel aggressuros, quamdiu scrupulosi sunt. Non enim simulant tantus peccati horror, ac ab eo voluntatis aversio, & libera ejusdem, licet expressè præcogniti, volitio.*

R. IV. Efficacissimum contra scrupulos remedium docent communiter DD. esse, ut scrupulosus judicio ac consilio docti & experti confessari omnino se subjiciat & acquiescat, ejusque moniti se conformet. Ratio est: quia quilibet in propria casu solet esse cæcus: ergo persuadeat sibi scrupulosus, quod unusquisque consilio confessari

ri sui tutò ac quiescere possit; nec debeat alios & alios consulere, ne animum assuescat ad anxietates inutiles diutius fovendas, sed juxta consilium Sapient, i. *sentiatur de Domino in bonitate*; qui non est tam rigidus & durus, ut bonæ voluntatis hominibus peccata adscribat, & pœnas decernat, nisi certò fereos sciant. Dices fortè, te multò magis præ confessario tuo sapere, probiusque callere ea, quæ conscientia spectant jura.

Sed contrà est; nam licet fortasse speculativè sis sapientior, magisque peritus Theoriæ, practicè tamen, scrupulosus cum sis, longè illo es inferior. Etenim ut clarè loquar; ob cerebri intemperiem, angorem animi, metusque superfluos & medicinam morbo ex arte possis attemperare, & suo tempore bona ratione applicare. Cede igitur quantumcunque sapias, & tunc verè sapias.

Verum ut remedium hoc, quod tanti momenti est, scrupulosi morbo suo rectè applicent, paucula quædam sunt observanda: ac primò quidem definitionem rei agenda aut omittenda à confessario scrupulosus petat simpliciter; rationes verò cur hoc aut istud statuatur, minimè exposcat. Eas enim si requirat, manifestum est non tam viri prudentis judicio, quàm rationibus velle adhærere. Hoc autem non est alieno duci judicio, sed suo; quod tamen scrupuloso minimè expedit. *Secundò* scrupulum confessarius dum dissolvit, & tibi quid faciendum sit dum explicuit, cave, ne libros aut alium confessarium consulas. Nam ut disertè Navarr. Laym. Lugo & alii Theologi, non alia ratione tam facile innodantur scrupulosorum animi, quàm

si plures adeant, quorum placita expiscantur. *Ter-
tio*, ne scrupulosus cum confessario multum agat
de scrupulis: neque confessarius veteres scrupulos
tangat; sed adhortetur illum, ut scrupulos discat
superare v. g. tali cultro & non alio scindendum
panem, &c. Confessionem veterem peccatorum
non esse repetendam. *Ita Sarasa hic à n. 36.*

CONFERENCE XLV.

Quomodo agere debeat Confessarius cum
iis, qui in oratione perpetuis anguntur
scrupulis.

61. **R**esp. Severè illis probibeat, ne quidquam
repetant, sive bene sive male recitasse sibi vi-
deantur. 2. Revocet illis in memoriam, quòd est
communior & verior sit sententia Theologorum
etiam internam attentionem requirentium, proba-
bilis tamen etiam, quamque tutò secundum *Le-
mannum & Lessium* sequi possit, sit sententia *Navarri
& aliorum*, nullam attentionem internam requiren-
tium, sed externam tantum, quæ omnem actionem
impossibilem cum attentione interna excludat,
licet animo voluntariè quis distrahatur: quanto
minus ergo involuntariæ distractiones (quales
plerumque ejusmodi scrupulosi patiuntur) ob-
stant obligationi ad recitandas horas canonicas
adimplendæ? 3. Suadeat, ut, si fieri possit, cum
socio eas recitent: sic enim partim exemplo, par-
tim pudore retrahentur à repetitione verborum
semel prolatorum. 4. Ostendat illis, quàm pa-
rum finem per scrupulos suos intentum obtinent
hujusmodi repetitione: quid enim aliud quærunt,
nisi

nisi ut
magis
petitio
tionis
orator
presen
ret, no
gratiam
piam f
magis
fincere
ejusqu
xilium
Qua i
tis vaf
quit, a
inimic
mansi
Deo
à pusi

62. C
aut el
Sara
ab ov
tus c
R
offer
tum